

BIJLAGE II

Rapport van Commissie I inzake de Opleiding tot de Diaconie des Woords.

A. Aanwezig zijn de volgende stukken en zaken:

1. Het Rapport van Deputaten benoemd door de Synode 1958. Daarin zijn door Deputaten drie mogelijkheden aangewezen voor de opbouw van een eigen opleiding:
 - a. een Theologische School of College, met twee "full-time" professoren en vier "part-time" lectoren (te kiezen uit het predikanten-corps). De kosten daarvan worden begroot op pl.m. \$ 26.000.— per jaar.
 - b. geen "full-time" professoren te benoemen, maar uitsluitend predikanten in te schakelen, die predikant blijven; en die elk bepaalde "vakken" voor hun rekening nemen. Genoemd wordt een aantal lesuren van 28 per week. De kosten daarvan begroot op \$ 16.400.—.
 - c. een andere methode van onderwijs, waarbij studenten schriftelijk dictaat ontvangen, en deze zelf meer werkzaam moeten zijn in het schrijven van scriptie's of essays. Nu en dan colleges te geven op een centrale plaats, door de verschillende predikanten (die onderling van elkaars werk kennis nemen, en dat dus kunnen controleren). Indien predikanten uit het gehele land worden ingeschakeld, zullen studenten moeten rondreizen. Kosten hiervan begroot op \$ 12.400.— per jaar.
 - d. voorstel van deputaten om, nu de opleiding nog niet op gang is, reeds met de aanwezige fondsen als kerken bouwgrond, ev. gebouw, ev. bibliotheek aan te schaffen, opdat als de opleiding gaat beginnen, het budget niet te zwaar worde.
2. Voorstel van de Regionale Synode, om reeds nu enige predikanten als docenten te benoemen. Voorts deputaten aan te wijzen die de voorlopige en volledige opleiding voorbereiden in samenwerking met de docenten.

De Commissie constateert dat de Regionale Synode hiermede kiest tegen mogelijkheid a. door deputaten geopperd, maar geen keus doet tussen mogelijkheid b. en c.

3. De Regionale Synode stelt voor, het voorstel der deputaten, genoemd sub 1, d, niet te aanvaarden, "omdat de noodzaak niet gebleken is".

De Commissie constateert dat de Regionale Synode hiermede het argument van deputaten (dit te doen voordat de opleiding op gang komt) heeft laten liggen.

4. Voorstel van br. M. C. Werkman, Edmonton, om reeds nu een der predikanten af te zonderen voor de opleiding, hem te benoemen tot professor, hem in de gelegenheid te stellen zich verder te bekwamen, waarbij de kerken alle financiële consequenties voor haar rekening nemen.

De Commissie constateert dat br. Werkman hiermede een begin van uitvoering van door deputaten geopperde mogelijkheid a. voorstelt; zodat zijn voorstel binnen het raam van a. als geheel gezien moet worden.

5. Br. Werkman beveelt in een slot-alinea een onzer predikanten met name aan voor professor.

De Commissie is van oordeel dat de behandeling van het onder 4 genoemde voorstel ten volle tot haar recht kan komen zonder dat deze laatste alinea is gelezen, zodat de synode zal hebben uit te maken of het niet wenselijk is, voorlezing van deze slot-alinea uit te stellen, eventueel, tot na de behandeling van het voorstel zelf.

B. De Commissie heeft zich nader bezonnen op de door synode-leden gemaakte opmerkingen e.d. in betrekking tot de voorstellen, ingediend ter zake van de Opleiding tot de Dienst des Woords.

De "inspringende" gedeelten zijn concept voorstellen, de andere een korte considerans.

De Commissie is van oordeel dat geen "correcties" in besluiten van voorgaande synoden behoeven te worden aangebracht, aangezien deze synoden in hun tijd weinig anders konden doen.

Zij is het er ook over eens dat de situatie intussen gegroeid is en zich ontwikkeld heeft, zodat het volgende besluit kan worden genomen:

"I. De synode, voortgaande in de door voorgaande synoden (Acta 1954, art. 88, Acta 1958 art. 151) getrokken principiële lijn, dat de opleiding tot de Dienst des Woords behoort te worden verzorgd door de Kerken van de Heere Christus, — acht de tijd gekomen, om verdere stappen op deze weg te zetten. Zij overweegt daarbij:

1. Er zijn in onze kerken reeds jonge mensen die om een theologische opleiding vragen.
2. Indien de weg tot deze opleiding gebaad wordt, zal hun getal naar verwachting mag worden groeien.
3. De tijd dat zonder bezwaar predikanten uit Nederland kunnen worden beroepen, is (vanwege het toenemend gebruik van de Engelse taal) aan het voorbijgaan;
4. De tijd dat een jongere generatie predikanten kerkelijke nooddrift gaat worden, komt dichterbij;
5. Er zijn bepaalde mogelijkheden om docenten te verkrijgen."

Het rapport der deputaten spreekt van drie mogelijkheden (boven vermeld onder 1 a, b, c). Er. Werkman, in zijn voorstel, wijst naar de eerste, de Regionale Synode naar de tweede en/of derde weg. De commissie is van oordeel dat de synode niet moet treden in het verschil in opzet tussen II en III, aangezien het hier gaat over de interne inrichting van de theologische studiegang, welke behoort tot de taak van door de kerken benoemde docenten en curatoren. Zo blijft over, dat ten aanzien van het rapport der deputaten gesproken kan worden van twee wegen, die gemakshalve genoemd worden: "full time" hoogleraren of "part time" docenten.

De Commissie is van oordeel dat in het huidige tijdsbestek nog niet kan worden overgegaan tot de benoeming van full-time professoren, reeds alleen vanwege de daaraan verbonden kosten, en voorts ook omdat de benoeming van zulke full-time hoogleraren alleen verantwoord zou zijn als er reeds studenten aanwezig zijn. Daarbij komt dat als de synode zou treden in het voorstel van br. Werkman, daarmee voor de e.k. jaren de theologische opleiding nog een afgesloten weg zou zijn, terwijl uit de binnengekomen voorstellen en de synode-besprekingen duidelijk naar voren kwam de begeerte, dat reeds nu die weg zou worden geopend.

Blijft de gedachte van "part time" docenten. Daaronder wordt verstaan dat een aantal predikanten opgedragen zou worden bepaalde "vakken" te doceren, terwijl voor bepaalde hulp-vakken eventueel ook niet-predikanten zouden kunnen worden benoemd (taalstudie b.v.).

Uit de aard der zaak heeft de commissie daarbij haar gedachten wel laten gaan over de onder ons aanwezige krachten en "specialiteiten"; en ze meent dat, wanneer de eisen die de kerken aan zulke docenten stellen, binnen de grenzen der billijkheid zouden blijven, het inderdaad mogelijk is, een verantwoorde studie-leiding te doen geven door zulk een "team" van part time docenten. De commissie gaat natuurlijk op dit moment niet over tot het geven van aanbevelingen, maar zij heeft wel de vrijmoedigheid om deze weg (van part time docenten, te benoemen uit ons predikanten-corps) aan te bevelen.

Verder heeft de commissie de vrijmoedigheid om aan de synode aan te bevelen, deze "eigen" opleiding te doen aansluiten bij de aan de High School volbrachte studie. Dat wil zeggen: niet van aspirant studenten te eisen dat zij eerst de B.A. opleiding en degree ergens anders halen (in 3 jaar studie). Maar dat de jonge mannen die zich aanmelden, direct van de High School af onder leiding der docenten komen, en dus ook in de propaedeutische vakken door eigen docenten worden onderwezen en geleid (oude talen, patristiek, filosofie e.d.). De commissie is van oordeel dat de studenten in drie jaar studie op deze wijze heel wat meer kunnen opsteken voor hun verdere opleiding en voor de dienst in 's Heren kerken dan in 3 jaar B.A. aan een der universiteiten, en daarbij bewaard worden voor de "vergiftiging" waarvoor terecht meerderen bang zijn.

Daarom stellen wij dit voor:

"II. De synode besluit daarom, de weg tot theologische opleiding te openen door

1. uit de kring der predikanten (en/of andere leden der kerken) een aantal te benoemen tot docent, met dien verstande dat de predikanten hun ambtelijk werk blijven verrichten, en daarnaast tijd en kracht geven voor de opleiding van studenten.
2. aan elk dezer docenten één of meer "vakken" toe te wijzen.
3. daarnaast curatoren te benoemen, die gezamenlijk met de docenten de leergang der opleiding opzetten, waarbij zoveel mogelijk met de financiële draagkracht der kerken rekening gehouden wordt, zonder dat daarbij schade aan de degelijkheid en het wetenschappelijk gehalte der opleiding worde berokkend.
4. deze docenten op te dragen, onder toezicht der curatoren, met de opleiding te beginnen, zodra één of meer studenten zich aanmelden.
5. Studenten voor de opleiding kunnen aanvaard worden als zij met goede vrucht gevolgd hebben het onderwijs dat in ons land de toegang tot universitaire studie opent.

III. De synode wijst hiermede af het voorstel van br. Werkman, om reeds nu een predikant te benoemen tot hoogleraar, en hem voor de tijd van minstens drie jaren, voor rekening der kerken, in staat stellen, zich voor te bereiden voor het professoraat, aangezien:

1. het getal van 1 hoogleraar ligt beneden het noodzakelijk te achten minimaal aantal van twee;
2. daardoor voor de e.k. jaren de weg tot de theologische opleiding nog gesloten zou blijven."

(Opmerking: in de commissie is ook overwogen, of het wel als taak der kerken gezien moet worden, een predikant af te zonderen tot het professoraat, en dan hem in de gelegenheid te stellen, om gedurende een aantal jaren zich voor te bereiden en te bekwamen tot deze taak. De commissie meende echter dat de genoemde gronden voldoende zijn, en geen synode-tijd behoeft te worden verspild aan een theoretische discussie hierover.)

Komende tot het laatste deel van het rapport der deputaten: De commissie is, gehoord de synode-discussie, van gedachte dat aankoop van een stuk grond, met de bedoeling om daarop hetzij direct, hetzij later, een gebouw voor de bibliotheek te zetten, verantwoord zou zijn als een goede geldbelegging. Toch meent zij dat het, gezien de vrij "losse" opzet van de opleiding in de e.k. jaren, geen aanbeveling verdient dat de kerken zich nu reeds vastleggen op een bepaalde plaats voor die opleiding. De Commissie is ervan overtuigd, dat (hoewel een allesbehalve ideale toestand) de bibliotheek straks wel voorlopig ergens ander kan worden ondergebracht. Over de noodzaak van die bibliotheek hoeft de commissie niet meer te spreken. Daarom:

"IV. De synode besluit dat ten gerieve van docenten en aanstaande studenten zo spoedig mogelijk begonnen zal worden met de opbouw van een theologische bibliotheek."

De synode heeft een afschrift ontvangen van de deputaten voor de eisen voor het aanvullend examen. Gelijk reeds in synode-zitting is opgemerkt, heeft de synode hier geen andere taak dan de volgende:

"V. De synode besluit het haar door deputaten voor de opstelling van de eisen van een aanvullend examen — (Acta 1958, art. 151 sub 3) — toegezonden afschrift dezer eisen in de Bijlagen bij de Acta op te nemen."

Br. H. Leffers heeft de synode voorzien van een uitgewerkt overzicht van de inkomsten voor de Opleiding. De synode zal ontdekken dat (ook al zijn alle collecten nog niet binnen voor dit jaar) de lijn der inkomsten nog niet in steile lijn omhoog gaat. De commissie acht het gewenst, dat br. Leffers afschrift van dit overzicht aan alle kerken toezendt, ter vermaning en/of vertroosting voor die kerken.

"VI. De synode, kennis nemend van het rapport betreffende het nazien der boeken van de quaestor der Opleiding door de broeders Bakker en Meliefste (Ag. sub. 8A) dechargeert br. H. Leffers onder hartelijke dankzegging voor het door hem voor de kerken verrichte werk."

De Commissie heeft zich ook beziggehouden met de uitvoering van het besluit inzake de benoeming van docenten. Zij acht zich niet competent noch capabel om op dit moment daarover uitgewerkte voorstellen te doen betreffende het aantal lessen en de vergoeding daarvoor. De Commissie meent voorts ook, dat de synode voor het heden niet veel verder komen kan dan om Curatoren op te dragen bij de opzet van de opleiding zich te

houden (in elk geval) binnen de door deputaten sub A1c uitgestippelde begroting. Wat het honorarium der docenten betreft, meent de commissie, in aanmerking nemend het voorlopig karakter van de opleiding als in bovengenoemde concept-besluiten bedoeld, dat het honorarium per lesuur niet te veel moet uitgaan boven de door docenten werkelijk te maken onkosten voor het geven van die lessen.

Er is momenteel pl.m. \$ 17.000.— in kas. Trekt men daarvan \$ 3000.— af voor de bibliotheek voor de e.k. drie jaren — blijft \$ 14.000.—. Indien daar bij komt in de e.k. jaren \$ 4500.— tot \$ 5000.— per jaar, dan maakt dat een totaal van (laag geschat) 25 à 26 duizend dollar. Daaruit kunnen zeker de kosten voor de komende jaren worden verzorgd (ook al zou de opleiding reeds in feite volgend jaar beginnen), en daarbij nog voldoende gereserveerd blijven voor de eerste kosten van bouwgrond, etc. De volgende synode zal de situatie opnieuw moeten bezien. Dit komt dus neer op:

“VII. De synode spreekt uit dat het voor het uitvoeren dezer besluiten betreffende de opleiding noodzakelijk is, dat de kerken tot de e.k. synode 1 dollar per ziel per jaar opbrengen.

VIII. De synode besluit, het Verslag van de Quaestor der opleiding in de Acta op te nemen.”

(Opmerking: De voorgestelde besluiten II en III zijn later door de commissie vervangen door een aantal andere, vermeld in art. 95 der Acta.)